

Nâng cao chất lượng đội ngũ đảng viên của Đảng bộ Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh hiện nay

Ngày nhận bài: 09/02/2026 | Ngày phản biện: 02/03/2026 | Ngày xuất bản: 01/07/2026

Tác giả: Trần Văn Quy

Tóm tắt: Thời gian qua, Đảng bộ Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh (Học viện) đã có nhiều đổi mới trong nâng cao chất lượng đội ngũ đảng viên. Qua đó, góp phần xây dựng đội ngũ đảng viên có lập trường tư tưởng vững vàng, phẩm chất đạo đức trong sáng, ý thức tổ chức kỷ luật cao, có năng lực thực tiễn và tinh thần trách nhiệm trong công việc, đáp ứng yêu cầu ngày càng cao của công tác giảng dạy, nghiên cứu lý luận trong tình hình mới. Bài viết làm rõ thực trạng chất lượng đội ngũ đảng viên của Đảng bộ Học viện, chỉ rõ một số hạn chế, bất cập; từ đó, đề xuất một số giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả công tác này thời gian tới.

1. Đặt vấn đề

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn đặc biệt coi trọng vai trò của đảng viên đối với sự tồn tại, phát triển và sức mạnh lãnh đạo của Đảng. Người khẳng định: “Đảng là gồm các đảng viên mà tổ chức nên. Mọi công việc của Đảng đều do đảng viên làm. Mọi nghị quyết của Đảng đều do đảng viên chấp hành. Mọi chính sách của Đảng đều do đảng viên mà thấu đến quần chúng. Mọi khẩu hiệu, mọi kế hoạch của Đảng đều do đảng viên cố gắng thực hiện” (Hồ Chí Minh, 2011). Luận điểm đó cho thấy, chất lượng đảng viên là nhân tố trực tiếp quyết định năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu, uy tín và vai trò cầm quyền của Đảng. Muốn Đảng thật sự “trong sạch, mạnh mẽ”, đủ sức lãnh đạo cách mạng vượt qua mọi khó khăn, thử thách, thì trước hết mỗi tổ chức đảng, mỗi cán bộ, đảng viên phải trong sạch, vững vàng về chính trị, tư tưởng, đạo đức, tổ chức và hành động; phải thực sự tiên phong, gương mẫu, xứng đáng là người đại diện cho Đảng trước quần chúng.

Trải qua hơn 95 năm xây dựng, chiến đấu và trưởng thành, Đảng Cộng sản Việt Nam đã không ngừng chăm lo xây dựng đội ngũ đảng viên cả về số lượng, cơ cấu và chất lượng, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong từng giai đoạn cách mạng. Tuy nhiên, trong bối cảnh hiện nay, khi công cuộc đổi mới, hội nhập quốc tế, chuyển đổi số, phát triển đất nước nhanh và bền vững đang đặt ra những yêu cầu ngày càng cao, nhiệm vụ xây dựng, chỉnh đốn Đảng nói chung, nâng cao chất lượng đội ngũ đảng viên nói riêng càng trở nên cấp thiết.

Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh là “trung tâm quốc gia về đào tạo, bồi dưỡng cán bộ lãnh đạo, quản lý các cấp, đồng thời là cơ quan nghiên cứu lý luận chính trị của Đảng và Nhà nước” (Bộ Chính trị, 2024). Với vị trí, vai trò đặc biệt quan trọng đó, Học viện không chỉ thực hiện nhiệm vụ đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ cho hệ thống chính trị, mà còn trực tiếp tham gia nghiên cứu, phát triển lý luận, tổng kết thực tiễn, góp phần bổ sung, hoàn thiện đường lối, quan điểm của Đảng. Chính vì vậy, nâng cao chất lượng đội ngũ đảng viên của Đảng bộ Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh hiện nay không chỉ là yêu cầu thường xuyên của công tác xây dựng Đảng trong nội bộ Học viện, mà còn là nhiệm vụ có ý nghĩa trực tiếp đối với việc nâng cao chất lượng đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, phát triển lý luận chính trị, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng và khẳng định vai trò, uy tín của Học viện trong hệ thống chính trị.

2. Phương pháp nghiên cứu

Bài viết sử dụng chủ yếu phương pháp phân tích tài liệu nhằm làm rõ cơ sở lý luận và thực tiễn của việc nâng cao chất lượng đội ngũ đảng viên trong Đảng bộ Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh hiện nay. Trên cơ sở đó, các nguồn tài liệu được lựa chọn có hệ thống, bao gồm: văn kiện của Đảng (đặc biệt là các nghị quyết, chỉ thị liên quan đến công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng và phát triển đội ngũ đảng viên), các văn bản quy định, hướng dẫn của Trung ương và của Đảng ủy Học viện; các báo cáo tổng kết, sơ kết công tác xây dựng Đảng; cùng với các công trình nghiên cứu khoa học, bài viết trên tạp chí chuyên ngành và các luận án, luận văn có liên quan.

Phương pháp phân tích tài liệu được triển khai theo các bước: 1) Thu thập và sàng lọc tài liệu bảo đảm tính chính thống, cập nhật và phù hợp với mục tiêu nghiên cứu; 2) Hệ thống hóa các quan điểm lý luận về chất lượng đảng viên và các tiêu chí đánh giá chất

lượng đảng viên trong bối cảnh mới; 3) Phân tích nội dung các văn bản, tài liệu để nhận diện những yêu cầu, tiêu chuẩn và nhiệm vụ đặt ra đối với đội ngũ đảng viên trong Đảng bộ Học viện; 4) Đối chiếu, so sánh giữa quy định và thực tiễn triển khai thông qua các báo cáo, số liệu tổng hợp, từ đó chỉ ra những kết quả đạt được, hạn chế và nguyên nhân.

Bên cạnh đó, bài viết kết hợp phương pháp tổng hợp và khái quát hóa nhằm rút ra các luận điểm chính, hình thành các nhận định có tính hệ thống về thực trạng và xu hướng vận động của chất lượng đội ngũ đảng viên. Phương pháp so sánh được sử dụng để làm rõ sự khác biệt giữa các giai đoạn, giữa yêu cầu lý luận và thực tiễn tổ chức thực hiện, qua đó làm nổi bật những vấn đề cần tiếp tục đổi mới. Ngoài ra, bài viết còn vận dụng phương pháp logic - lịch sử nhằm đặt vấn đề nghiên cứu trong tiến trình phát triển chung của công tác xây dựng Đảng, đặc biệt là trong bối cảnh đẩy mạnh chuyển đổi số, xây dựng "Học viện thông minh".

3. Kết quả và thảo luận

3.1. Kết quả nghiên cứu

Theo Quy định số 132-QĐ/TW ngày 08/3/2018 của Bộ Chính trị về việc kiểm điểm và đánh giá, xếp loại chất lượng hằng năm đối với tập thể, cá nhân trong hệ thống chính trị; Hướng dẫn số 21-HD/BTCTW ngày 18/10/2019 của Ban Tổ chức Trung ương về kiểm điểm, đánh giá, xếp loại chất lượng hằng năm đối với tổ chức đảng, đảng viên và tập thể, cá nhân cán bộ lãnh đạo, quản lý các cấp; đồng thời từ tình hình thực tế yêu cầu về chất lượng đội ngũ đảng viên của Đảng bộ Học viện chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh, tiêu chí đánh giá chất lượng đội ngũ đảng viên ngày càng sát thực tế và được nâng cao. Đội ngũ đảng viên của Đảng bộ giữ vai trò nòng cốt trong công tác đào tạo, nghiên cứu, góp phần trực tiếp vào việc xây dựng nền tảng tư tưởng của Đảng và củng cố niềm tin của cán bộ, đảng viên trong toàn hệ thống chính trị. Đảng viên của Đảng bộ giữ vai trò nòng cốt trong việc triển khai nhiệm vụ chính trị, đặc biệt là đào tạo, bồi dưỡng cán bộ và nghiên cứu lý luận chính trị.

Đảng bộ Học viện luôn sát sao lãnh đạo quyết liệt, gương mẫu đi đầu trong thực hiện Nghị quyết số 18-NQ/TW ngày 25/10/2017 của Ban Chấp hành Trung ương một số vấn đề về tiếp tục đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn,

hoạt động hiệu lực, hiệu quả; Quyết định 214-QĐ/TW ngày 31/12/2024 của Bộ Chính trị về chức năng, nhiệm vụ, tổ chức bộ máy của Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh... Trên cơ sở đó, sau khi chuyển giao chức năng, nhiệm vụ; sáp nhập 04 cơ quan, đơn vị vào Học viện (Hội đồng Lý luận Trung ương; Hội đồng Lý luận phê bình Văn học nghệ thuật Trung ương; Hội đồng Khoa học các cơ quan Đảng Trung ương; Học viện Hành chính quốc gia) và tinh giản bộ máy bên trong, tổng số đầu mối cấp vụ, viện và tương đương của Học viện đã giảm 42,6% (từ 54 xuống 31 đầu mối). Các cấp ủy, tổ chức đảng được kiện toàn kịp thời; quy chế làm việc nhanh chóng được hoàn thiện (Đảng ủy Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh, 2025).

Thời gian qua, quy mô và chất lượng đội ngũ đảng viên đã tạo nên sức mạnh tổng hợp, khẳng định vị thế quan trọng của Đảng bộ Học viện trong hệ thống chính trị. Đội ngũ đảng viên trong toàn Đảng bộ Học viện thuộc nhiều lĩnh vực chuyên môn, phần lớn có trình độ cao, giàu kinh nghiệm giảng dạy, nghiên cứu và quản lý. Trong nhiệm kỳ 2025-2030, Đảng bộ Học viện có hơn 3.600 đảng viên tham gia sinh hoạt (Việt Đức, 2025). Đảng bộ Học viện có các tổ chức đảng gắn với 9 đơn vị chức năng, 16 viện nghiên cứu - giảng dạy - thông tin - xuất bản và 6 học viện trực thuộc (Việt Đức, 2025).

Về năng lực chuyên môn, đội ngũ đảng viên của Đảng bộ Học viện có trình độ chuyên môn vững vàng, được đào tạo bài bản, am hiểu sâu sắc lý luận chính trị và có khả năng vận dụng vào giảng dạy, nghiên cứu, tham mưu, quản lý. Nhiều đảng viên là giảng viên, nhà khoa học, cán bộ quản lý có kinh nghiệm, tích cực tham gia biên soạn giáo trình, tài liệu, thực hiện đề tài khoa học, tổng kết thực tiễn, góp phần phục vụ công tác đào tạo, bồi dưỡng cán bộ lãnh đạo, quản lý các cấp. Đồng thời, đảng viên còn phát huy năng lực trong công tác xây dựng Đảng, kiểm tra, giám sát, giáo dục chính trị tư tưởng và tổ chức thực hiện nhiệm vụ chính trị của Học viện. Ngoài ra, đội ngũ đảng viên luôn phát huy vai trò tiên phong, mẫu mực của đảng viên trong học tập, nghiên cứu, giảng dạy và trên mặt trận bảo vệ nền tảng tư tưởng; đồng thời, có tư tưởng chính trị vững vàng, kiên định theo đường lối của Đảng, trung thành với chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh (Nguyễn Xuân Thắng, 2025).

Đảng ủy và các cấp ủy đã chú trọng đổi mới hình thức, phương pháp phổ biến, quán triệt chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, nhiệm vụ của Học

viện. Theo đó, Đảng bộ Học viện luôn chú trọng sử dụng các hình thức hội nghị thông báo nhanh kết quả các kỳ họp của Ban Chấp hành Trung ương do đồng chí Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Đảng ủy, Giám đốc Học viện, Chủ tịch Hội đồng Lý luận Trung ương trực tiếp thông báo; tổ chức học tập nghị quyết trực tuyến trong toàn Đảng bộ, các hội nghị sinh hoạt chuyên đề của các tổ chức đảng và các tổ chức chính trị - xã hội... Tỷ lệ cán bộ, đảng viên tham dự các hội nghị học tập, quán triệt do Đảng ủy Học viện và cấp ủy trực thuộc tổ chức đạt từ 98-100% (Đảng ủy Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh, 2025).

Đội ngũ đảng viên của Đảng bộ Học viện luôn ý thức sâu sắc việc tu dưỡng, rèn luyện đạo đức, lối sống là yêu cầu thường xuyên, là nền tảng để hoàn thành tốt nhiệm vụ chính trị được giao. Phần lớn cán bộ, giảng viên là đảng viên giữ vững phẩm chất chính trị, có lối sống trong sạch, giản dị, trách nhiệm, tận tụy với công việc; gương mẫu trong chấp hành chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước và quy định của Học viện. Trong giảng dạy, nghiên cứu, tham mưu và phục vụ, đội ngũ này thể hiện tinh thần chuẩn mực, khách quan, khoa học, cầu thị; có ý thức giữ gìn uy tín của người cán bộ, đảng viên trong môi trường đào tạo, nghiên cứu lý luận chính trị (Mạnh Thắng, 2025). Bên cạnh đó, đội ngũ đảng viên có ý thức tổ chức kỷ luật cao, tuyệt đối chấp hành nguyên tắc tổ chức của Đảng, tuân thủ nội quy, quy chế của Học viện. Đa số đảng viên có tác phong, lễ lối làm việc nghiêm túc, trách nhiệm cao, chủ động, sáng tạo trong thực hiện nhiệm vụ, kết hợp chặt chẽ giữa lý luận và thực tiễn.

Trong nghiên cứu và giảng dạy lý luận chính trị, đội ngũ đảng viên luôn phát huy tốt vai trò nòng cốt, thể hiện năng lực chuyên môn, bản lĩnh chính trị và tinh thần trách nhiệm cao. Nhiều đảng viên tích cực tham gia nghiên cứu khoa học, tổng kết thực tiễn, biên soạn giáo trình, tài liệu phục vụ đào tạo, bồi dưỡng cán bộ lãnh đạo, quản lý. Nhiều đảng viên chú trọng cập nhật tri thức mới, gắn lý luận với thực tiễn, đổi mới phương pháp truyền đạt, góp phần nâng cao chất lượng đào tạo, bồi dưỡng và khẳng định vai trò trung tâm quốc gia về lý luận chính trị của Học viện. Trong nhiệm kỳ 2020-2025, Đảng bộ đã phát huy truyền thống vẻ vang, đoàn kết, thống nhất, nỗ lực khắc phục mọi khó khăn, đạt được những kết quả rất quan trọng, nổi bật; tạo cho Học viện những bước phát triển mới, vị thế, uy tín ngày càng được nâng cao, tiếp tục có những đóng góp to lớn cho công cuộc xây dựng, phát triển đất nước và bảo vệ Tổ quốc (Việt Đức, 2025).

Về năng lực chuyển đổi số, đội ngũ đảng viên của Đảng bộ Học viện đã từng bước thích ứng với yêu cầu đổi mới phương thức lãnh đạo, quản lý, giảng dạy, nghiên cứu trong môi trường số. Nhiều đảng viên chủ động ứng dụng công nghệ thông tin, khai thác các nền tảng số, phần mềm quản lý, cơ sở dữ liệu và công cụ hỗ trợ nghiên cứu, giảng dạy nhằm nâng cao hiệu quả công việc. Trong quá trình thực hiện nhiệm vụ, đội ngũ đảng viên ngày càng chú trọng đổi mới tư duy, phương pháp làm việc, tăng cường kỹ năng xử lý thông tin, chia sẻ dữ liệu, tương tác trực tuyến, góp phần thúc đẩy chuyển đổi số trong quản trị, đào tạo, nghiên cứu khoa học và xây dựng Đảng của Học viện. Học viện thường xuyên mở các lớp đổi mới phương pháp đào tạo, áp dụng phương pháp dạy học hiện đại nhằm phát huy tính tích cực, chủ động của đội ngũ đảng viên nói chung và đảng viên là giảng viên nói riêng (Nguyễn Xuân Thắng, 2025).

Ngoài ra, đảng viên trong Đảng bộ Học viện còn làm tốt tinh thần nêu gương vai trò tiên phong trong các hoạt động thực tiễn, phong trào thi đua, hoạt động xã hội, phong trào “hành trình về nguồn”, và các chương trình sinh hoạt chuyên đề chào mừng những sự kiện trọng đại như kỷ niệm truyền thống 75 năm Học viện. Những hoạt động này giúp tăng cường tinh thần đoàn kết nội bộ, gắn kết giữa lý luận và thực tiễn, đồng thời nâng cao uy tín của Học viện trong hệ thống trường đảng. Qua đó, không chỉ thể hiện ý thức trách nhiệm, tinh thần tiên phong, mà còn góp phần quan trọng vào việc xây dựng Học viện trở thành trường đảng kiểu mẫu trong cả nước.

Đảng ủy Học viện luôn chú trọng lãnh đạo, chỉ đạo các cấp ủy trực thuộc quan tâm công tác xây dựng tổ chức cơ sở đảng, đội ngũ đảng viên. Kịp thời quán triệt và cụ thể hóa các nghị quyết, kết luận, quy định của Trung ương và Đảng ủy Khối các cơ quan Trung ương thành chương trình, kế hoạch xây dựng tổ chức cơ sở đảng và nâng cao chất lượng đội ngũ đảng viên. Đảng ủy và các cấp ủy cơ sở đã lãnh đạo, chỉ đạo tổ chức thành công đại hội các chi bộ trực thuộc nhiệm kỳ 2022-2025 và nhiệm kỳ 2025-2027. Trong nhiệm kỳ đã kiện toàn Đảng ủy Học viện Chính trị khu vực I, II, III, IV; Đảng ủy Học viện Báo chí và Tuyên truyền, Đảng ủy Văn phòng Học viện, Chi bộ Viện Xây dựng Đảng, Chi bộ Viện Quan hệ quốc tế, Chi bộ Viện Tôn giáo và Dân tộc, Chi bộ Viện Quyền con người, Chi bộ Nhà xuất bản Lý luận chính trị, Chi bộ Vụ Tổ chức cán bộ, Chi bộ Vụ Kế hoạch - Tài chính... Thành lập Đảng bộ Học viện Hành chính và Quản trị công, Chi bộ Viện Kinh tế - Xã hội và Môi trường, Chi bộ Viện Chính

trị và Quan hệ quốc tế, Chi bộ cơ quan Hội đồng Lý luận Trung ương (Đảng ủy Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh, 2025)... Đồng thời, công tác đảng trong khối học viên, sinh viên luôn được chú trọng, góp phần tăng cường kỷ luật, kỷ cương. Đảng ủy lãnh đạo các cấp ủy tăng cường công tác phát triển đảng viên, nhất là phát triển đảng viên là sinh viên. Trong nhiệm kỳ, toàn Đảng bộ Học viện kết nạp được 967 đảng viên mới, chuyển đảng chính thức 535 đảng viên dự bị (Đảng ủy Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh, 2025).

Trong những năm gần đây, đội ngũ đảng viên luôn nêu cao ý thức tổ chức kỷ luật, chấp hành nghiêm nguyên tắc, quy định của Đảng và Học viện. Phần lớn đảng viên hoàn thành tốt và xuất sắc nhiệm vụ được giao, thể hiện tinh thần trách nhiệm, sự tận tụy, góp phần quan trọng vào sự phát triển chung của Học viện. Đặc biệt, trong bối cảnh Học viện vừa tiếp nhận nhiều chức năng, sáp nhập nhiều đơn vị và thực hiện tinh giản tổ chức theo Quyết định số 214 của Bộ Chính trị thì khối lượng công việc đối với đội ngũ đảng viên tăng lên đáng kể (Báo Tin tức, 2025). Kết quả đánh giá cho thấy, đội ngũ đảng viên của Học viện đạt chất lượng cao, đa số hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao, có lập trường tư tưởng vững vàng, đạo đức trong sáng, tích cực học tập và nghiên cứu, đóng góp hiệu quả vào sự nghiệp đào tạo, bồi dưỡng cán bộ. Trong nhiệm kỳ 2020-2025, tỷ lệ đảng bộ, chi bộ cơ sở hoàn thành tốt nhiệm vụ trở lên đạt từ 87% đến 100%; chi bộ trực thuộc hoàn thành tốt nhiệm vụ trở lên đạt từ 91,2% đến 100%; đảng viên hoàn thành tốt nhiệm vụ trở lên từ 96,2% đến 98,5% (Đảng ủy Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh, 2025).

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả tích cực, chất lượng đội ngũ đảng viên của Đảng bộ Học viện vẫn còn tồn tại một số hạn chế, bất cập. Nhận thức của một số ít cấp ủy về sự lãnh đạo toàn diện chưa thật đầy đủ; năng lực tham mưu của các ban đảng và đơn vị chức năng còn hạn chế nhất định; tổ chức thực hiện của một số cấp ủy, tổ chức đảng còn hạn chế, chậm đổi mới phương thức lãnh đạo, chỉ đạo. Có cấp ủy chưa phát huy tốt vai trò lãnh đạo tập thể gắn với trách nhiệm cá nhân phụ trách của cấp ủy viên và trách nhiệm, uy tín của người đứng đầu chưa cao (Đảng ủy Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh, 2025). Một bộ phận cán bộ, cấp ủy viên chưa chủ động đổi mới, chưa dành thời gian, công sức thỏa đáng cho công tác đảng; chất lượng nghiên cứu các nghị quyết, quy định của Đảng và Đảng bộ chưa cao; nhận thức và ý thức chấp hành các nguyên tắc tổ chức, hoạt động của một số ít đảng viên chưa tốt. Năng lực

tiếp cận, sử dụng công nghệ của một bộ phận đảng viên còn hạn chế (Đảng ủy Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh, 2025).

Việc quán triệt nghị quyết của Trung ương, Đảng bộ Học viện ở một số chi bộ còn hình thức, thiếu chiều sâu; đảng viên chưa thực sự nắm vững nội dung, dẫn đến hiệu quả triển khai thực hiện chưa cao, chưa sát với nhiệm vụ chính trị được giao. Công tác tuyên truyền, nắm bắt tư tưởng của một số ít cấp ủy, tổ chức đảng trực thuộc chưa kịp thời. Một số cấp ủy chậm đổi mới phương thức lãnh đạo, năng lực cụ thể hóa và tổ chức thực hiện các nghị quyết còn chậm, hiệu quả chưa cao; công tác kiểm tra, giám sát chưa toàn diện. Một số đồng chí cấp ủy viên chưa thể hiện thật rõ vai trò, trách nhiệm (Đảng ủy Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh, 2025). Mặt khác, tính chủ động, sáng tạo trong tổ chức sinh hoạt chuyên đề của một số tổ chức đảng chưa đáp ứng yêu cầu nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ, đảng bộ. Công tác kiểm tra, giám sát chất lượng đội ngũ đảng viên còn chưa được thực hiện thường xuyên, thiếu chiều sâu; một số cấp ủy chưa chủ động, còn nể nang, ngại va chạm, dẫn đến việc phát hiện, xử lý vi phạm chưa kịp thời, thiếu hiệu quả...

Những hạn chế trên xuất phát từ nhiều nguyên nhân song có thể khái quát một số nguyên nhân chính sau: Nhận thức của một số cấp ủy, cán bộ, đảng viên về vị trí, vai trò của công tác xây dựng Đảng và yêu cầu nâng cao chất lượng đội ngũ đảng viên chưa thật đầy đủ, sâu sắc. Một số cấp ủy chưa thật sự chủ động đổi mới phương thức lãnh đạo, chỉ đạo; việc cụ thể hóa nghị quyết, quy định của Đảng vào nhiệm vụ của từng đơn vị còn chậm, thiếu sát thực tiễn. Bên cạnh đó, một bộ phận cán bộ, đảng viên còn biểu hiện ngại đổi mới, thiếu chủ động trong tự học tập, tự rèn luyện, nhất là về kỹ năng tham mưu, nghiên cứu, ứng dụng công nghệ số. Công tác kiểm tra, giám sát, nắm bắt tư tưởng, đánh giá chất lượng đảng viên ở một số nơi chưa thường xuyên, chưa đi vào chiều sâu; vẫn còn tình trạng nể nang, ngại va chạm, làm giảm hiệu quả phát hiện, chấn chỉnh và khắc phục hạn chế.

3.2. Thảo luận

Một là, nâng cao nhận thức của cấp ủy và đảng viên về vai trò, tầm quan trọng của việc nâng cao chất lượng đội ngũ đảng viên.

Nâng cao chất lượng đội ngũ đảng viên là nhiệm vụ then chốt, góp phần quyết định vào việc xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh. Đối với Đảng bộ Học viện - trung tâm đào tạo, bồi dưỡng cán bộ lãnh đạo, quản lý cao cấp của Đảng và Nhà nước, việc chú trọng nâng cao nhận thức của cấp ủy và đảng viên về vai trò, tầm quan trọng của công tác này có ý nghĩa đặc biệt quan trọng, góp phần khẳng định uy tín, vị thế và chất lượng đào tạo của Học viện.

Để làm tốt công tác này, cấp ủy các cấp từ các Viện nghiên cứu, Vụ chức năng, Học viện trực thuộc... trong toàn Đảng bộ cần đẩy mạnh tuyên truyền, giáo dục chính trị tư tưởng, làm rõ vai trò của đội ngũ đảng viên trong việc giữ vững bản chất cách mạng, tính tiên phong của Đảng. Theo đó, cấp ủy các cấp cần tăng cường công tác giáo dục chính trị, tư tưởng cho đảng viên thông qua các hình thức phong phú, đa dạng như sinh hoạt chi bộ, lớp bồi dưỡng, chuyên đề, hội thảo, tọa đàm... Việc này giúp từng đảng viên nhận thức rõ về vị trí, vai trò hạt nhân chính trị của mình trong tổ chức Đảng và trong thực hiện nhiệm vụ chuyên môn.

Công tác giáo dục chính trị, tư tưởng phải gắn lý luận với thực tiễn, nêu bật trách nhiệm của đảng viên trong sự nghiệp đổi mới, phát triển của đất nước và Học viện, từ đó tạo động lực tinh thần để họ tự giác phấn đấu, rèn luyện. Ngoài ra, cần gắn việc nâng cao nhận thức, trách nhiệm của mỗi cán bộ, đảng viên với việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Qua đó, xây dựng đội ngũ đảng viên vừa có bản lĩnh chính trị vững vàng, vừa có đạo đức cách mạng trong sáng, lối sống lành mạnh và phong cách làm việc khoa học, hiệu quả.

Hai là, cụ thể hóa tiêu chuẩn đảng viên, làm tốt công tác đảng viên và thường xuyên rà soát, sàng lọc đảng viên.

Để công tác này đạt hiệu quả, Đảng bộ Học viện cần cụ thể hóa tiêu chuẩn đảng viên một cách rõ ràng, sát thực, phù hợp với từng thời kỳ, điều kiện công tác và đặc thù của từng đơn vị. Tiêu chuẩn đảng viên không chỉ dừng lại ở các quy định chung về tư tưởng chính trị, phẩm chất đạo đức, lối sống, mà cần được bổ sung, làm rõ hơn về năng lực công tác, trách nhiệm trong chuyên môn và tinh thần phục vụ nhân dân. Đồng thời, công tác đảng viên cần được làm tốt trong các khâu. Quá trình kết nạp đảng viên phải nghiêm túc, bảo đảm đúng quy trình, tiêu chuẩn, tránh chạy theo số

lượng mà làm giảm chất lượng. Việc quản lý đảng viên cần được hệ thống hóa thông qua sổ theo dõi, báo cáo định kỳ và cập nhật kịp thời những biến động về tư tưởng, phẩm chất của từng cá nhân. Đồng thời, công tác giáo dục chính trị tư tưởng và bồi dưỡng kỹ năng, nghiệp vụ cho đảng viên phải thường xuyên, liên tục, giúp họ nâng cao nhận thức, bản lĩnh chính trị và năng lực công tác.

Bên cạnh đó, công tác rà soát, sàng lọc đảng viên cần được tổ chức thường xuyên, bài bản, dựa trên các tiêu chuẩn đã được cụ thể hóa. Việc rà soát này không chỉ nhằm loại bỏ những trường hợp vi phạm kỷ luật, suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống mà còn nhằm phát hiện những đảng viên yếu kém để kịp thời giáo dục, uốn nắn hoặc đưa ra biện pháp xử lý phù hợp. Cấp ủy cần tổ chức đánh giá định kỳ, kết hợp giữa tự phê bình và phê bình trong sinh hoạt Đảng để nâng cao hiệu quả sàng lọc. Đồng thời, cần công khai kết quả rà soát, sàng lọc trong nội bộ đảng viên tạo sự minh bạch, đồng thuận, góp phần củng cố niềm tin và trách nhiệm của đảng viên đối với tổ chức.

Ba là, nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ, thực hiện tự phê bình và phê bình nghiêm túc, đúng nguyên tắc.

Đảng bộ Học viện cần sát sao lãnh đạo, chỉ đạo các chi bộ xây dựng kế hoạch rõ ràng, chuẩn bị nội dung thiết thực, sát với tình hình và nhiệm vụ chính trị của đơn vị. Nội dung sinh hoạt chi bộ cần gắn với việc thực hiện nhiệm vụ chuyên môn, giảng dạy, nghiên cứu khoa học; đồng thời, cập nhật kịp thời các chỉ thị, nghị quyết mới của Đảng. Sinh hoạt chi bộ cần được tổ chức định kỳ, đúng quy định, đảm bảo tính nghiêm túc, nền nếp và phát huy được vai trò lãnh đạo của chi bộ trong thực tiễn công tác của từng đảng viên.

Bên cạnh đó, cần nâng cao chất lượng công tác tự phê bình và phê bình trong sinh hoạt chi bộ. Đây là nguyên tắc tổ chức, sinh hoạt quan trọng, giúp mỗi đảng viên tự soi, tự sửa, không ngừng hoàn thiện bản thân. Để thực hiện nghiêm túc nguyên tắc này, cấp ủy chi bộ cần tạo không khí dân chủ, cởi mở, thẳng thắn, khuyến khích đảng viên góp ý mang tính xây dựng, trên tinh thần đồng chí, chân thành và cầu thị. Đồng thời, phải kiên quyết đấu tranh với những biểu hiện nể nang, né tránh, ngại va chạm hoặc lợi dụng phê bình để công kích cá nhân.

Cấp ủy các cấp trong Đảng bộ Học viện cần tăng cường vai trò chỉ đạo, kiểm tra, giám sát việc tổ chức sinh hoạt chi bộ, nhất là trong việc thực hiện tự phê bình và phê bình. Việc đánh giá chất lượng sinh hoạt chi bộ cần dựa trên tiêu chí cụ thể, có phản hồi và hướng dẫn kịp thời để khắc phục những hạn chế, yếu kém. Bên cạnh đó, cần tổ chức các lớp tập huấn, bồi dưỡng nghiệp vụ cho bí thư chi bộ và cấp ủy viên nhằm nâng cao kỹ năng điều hành, tổ chức sinh hoạt chi bộ hiệu quả. Mặt khác, cần gắn kết quả sinh hoạt chi bộ, tự phê bình và phê bình với công tác đánh giá, phân loại đảng viên. Việc này sẽ góp phần nâng cao ý thức trách nhiệm, tính tự giác của mỗi đảng viên trong rèn luyện phẩm chất, đạo đức, lối sống và hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao.

Bốn là, tăng cường công tác giáo dục lý luận chính trị, rèn luyện đạo đức, lối sống và nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ, năng lực cho đội ngũ đảng viên.

Để xây dựng đội ngũ đảng viên của Đảng bộ Học viện “vững về lý luận, trong sáng về đạo đức, giỏi về chuyên môn” đòi hỏi không chỉ chú trọng công tác giáo dục lý luận chính trị, rèn luyện đạo đức, lối sống mà còn phải nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ và năng lực cho mỗi đảng viên. Do đó, Đảng bộ Học viện cần chú trọng lãnh đạo Ban Công tác Đảng ủy, Đoàn thể chú trọng công tác giáo dục lý luận chính trị. Tổ chức các lớp bồi dưỡng, hội thảo, tọa đàm, sử dụng các phương tiện truyền thông nội bộ và nền tảng học trực tuyến để đảng viên được nâng cao nhận thức sâu sắc về chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh và các nghị quyết của Đảng. Bám sát Chỉ thị số 05-CT/TW ngày 15/5/2016 của Bộ Chính trị về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; trong đó, chú trọng, “đưa việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh thành công việc tự giác, thường xuyên của cấp ủy, tổ chức đảng, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và tổ chức chính trị - xã hội các cấp, của từng địa phương, cơ quan, đơn vị, trước hết là của người đứng đầu, của cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức, đoàn viên, hội viên” (Bộ Chính trị, 2016).

Để nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ và năng lực công tác cho đội ngũ đảng viên, Học viện cần tổ chức các khóa đào tạo, tập huấn, bồi dưỡng kỹ năng nghiệp vụ, quản lý công tác đảng và chuyên môn phù hợp với từng nhóm đối tượng. Ngoài ra, cần xây dựng cơ chế khuyến khích, động viên kịp thời đối với những đảng viên có thành tích xuất sắc trong học tập, công tác và rèn luyện đạo đức. Trên cơ sở đó, tạo

động lực thúc đẩy đội ngũ đảng viên nâng cao chất lượng, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trong giai đoạn mới.

Năm là, tiếp tục đổi mới công tác đánh giá, phân loại đội ngũ đảng viên hằng năm.

Theo đó, Đảng bộ Học viện cần xây dựng và hoàn thiện hệ thống tiêu chí đánh giá, phân loại đảng viên sát với tình hình thực tiễn ở các đơn vị. Tiêu chí phải bao quát về phẩm chất chính trị, đạo đức lối sống, ý thức tổ chức kỷ luật, kết quả thực hiện nhiệm vụ chuyên môn và trách nhiệm đối với tổ chức Đảng và nhân dân. Đồng thời, cần linh hoạt điều chỉnh tiêu chí phù hợp với từng giai đoạn phát triển của Học viện và từng đối tượng đảng viên nhằm phản ánh chính xác năng lực và phẩm chất của từng cá nhân.

Bên cạnh đó, chú trọng đổi mới phương pháp đánh giá khách quan, minh bạch và dân chủ. Việc tổ chức tự đánh giá, đánh giá của tập thể đơn vị kết hợp với đánh giá của cấp ủy và ủy ban kiểm tra sẽ giúp nhận diện đúng ưu điểm, hạn chế của đảng viên, tránh phiến diện, cảm tính. Việc phân loại đảng viên cần gắn với chế độ khen thưởng, động viên đối với những đảng viên có thành tích cao và xử lý nghiêm minh đối với những đảng viên vi phạm. Phân loại phải làm rõ được đảng viên xuất sắc, đảng viên hoàn thành tốt nhiệm vụ, đảng viên hoàn thành nhiệm vụ, đảng viên chưa hoàn thành hoặc vi phạm để có biện pháp giáo dục, đào tạo, nhắc nhở, hoặc xử lý kỷ luật kịp thời, góp phần nâng cao tính rắn đe và ý thức trách nhiệm của mỗi đảng viên. Bám sát Quy định 124-QĐ/TW ngày 04/10/2023 của Bộ Chính trị về việc kiểm điểm và đánh giá, xếp loại chất lượng hằng năm đối với tập thể, cá nhân trong hệ thống chính trị; trong đó, chú trọng: "Nâng cao nhận thức, trách nhiệm của cấp ủy, tổ chức đảng, tập thể lãnh đạo, tổ chức, cơ quan, đơn vị nhất là người đứng đầu và từng cán bộ, đảng viên; bảo đảm trung thực, công tâm, khách quan, công khai, đạt được kết quả thực chất" (Bộ Chính trị, 2023).

Sáu là, tăng cường công tác kiểm tra, giám sát chất lượng đội ngũ đảng viên.

Thực tế cho thấy, công tác kiểm tra, giám sát chất lượng đội ngũ đảng viên là nhiệm vụ then chốt để giữ vững sự trong sạch, vững mạnh của tổ chức Đảng, góp phần xây dựng đội ngũ đảng viên có phẩm chất chính trị, đạo đức và năng lực đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới. Vì vậy, Đảng bộ Học viện cần sát sao lãnh đạo, chỉ đạo cấp ủy các cấp, ủy ban kiểm tra trong việc thực hiện kiểm tra, giám sát. Cấp ủy cần

xác định công tác này là nhiệm vụ trọng tâm, thường xuyên và liên tục, gắn với các nhiệm vụ chính trị và công tác xây dựng Đảng.

Bên cạnh đó, cần xây dựng kế hoạch kiểm tra, giám sát cụ thể, phù hợp với thực tiễn của từng chi bộ, đảng bộ từ các viện nghiên cứu và giảng dạy đến các vụ, phòng, ban chức năng. Kế hoạch phải bảo đảm có trọng tâm, trọng điểm, tập trung vào những vấn đề nổi cộm, dễ phát sinh sai phạm hoặc có nguy cơ suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống của đảng viên. Việc kiểm tra, giám sát cần được thực hiện định kỳ và đột xuất để kịp thời phát hiện và xử lý các vi phạm. Mặt khác, cần đổi mới phương pháp kiểm tra, giám sát theo hướng chuyên sâu, toàn diện, qua đó, giúp đánh giá đúng thực chất chất lượng đội ngũ đảng viên, tránh sai sót, thiên lệch. Tăng cường công tác xử lý nghiêm minh các trường hợp vi phạm phát hiện qua kiểm tra, giám sát. Việc xử lý phải công khai, minh bạch, đúng quy trình để tạo tính răn đe, nâng cao ý thức chấp hành kỷ luật của đảng viên, góp phần củng cố niềm tin trong nội bộ Đảng bộ Học viện. Bám sát quan điểm chỉ đạo của Đảng tại Đại hội XIII, đó là: "Cải tiến, đổi mới phương pháp, quy trình, kỹ năng công tác kiểm tra, giám sát, kỷ luật đảng bảo đảm khách quan, dân chủ, khoa học, đồng bộ, thống nhất, thận trọng, chặt chẽ, khả thi, trong đó tập trung vào các cơ chế, biện pháp chủ động phát hiện sớm để phòng ngừa, ngăn chặn khuyết điểm, vi phạm của tổ chức đảng và đảng viên (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2021).

4. Kết luận

Nâng cao chất lượng đội ngũ đảng viên của Đảng bộ Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh hiện nay là nhiệm vụ vừa mang tính chiến lược, lâu dài, vừa có ý nghĩa cấp bách trước yêu cầu mới của sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Với vị trí là trung tâm quốc gia hàng đầu về đào tạo, bồi dưỡng cán bộ lãnh đạo, quản lý và nghiên cứu lý luận chính trị, chất lượng đội ngũ đảng viên của Học viện có tác động trực tiếp đến chất lượng công tác đào tạo, nghiên cứu khoa học, cũng như đến uy tín và vai trò của Học viện đối với toàn Đảng, toàn hệ thống chính trị.

Thực tiễn cho thấy, bên cạnh những kết quả đạt được, công tác xây dựng đội ngũ đảng viên của Đảng bộ Học viện vẫn còn những hạn chế nhất định, đòi hỏi phải được nhận diện đầy đủ và có giải pháp khắc phục kịp thời. Việc nâng cao chất lượng đảng

viên cần được tiến hành đồng bộ trên các mặt: Giáo dục chính trị tư tưởng, rèn luyện phẩm chất đạo đức, nâng cao trình độ lý luận và năng lực thực tiễn, tăng cường kỷ luật, kỷ cương, đồng thời phát huy vai trò nêu gương, tính tiên phong, gương mẫu của mỗi đảng viên. Trong bối cảnh toàn cầu hóa, cách mạng công nghiệp lần thứ tư và yêu cầu đổi mới mạnh mẽ công tác giáo dục lý luận chính trị, Đảng bộ Học viện cần tiếp tục đổi mới tư duy, phương thức lãnh đạo và công tác xây dựng Đảng. Chỉ khi xây dựng được đội ngũ đảng viên thực sự trong sạch, vững mạnh, có bản lĩnh chính trị vững vàng, trình độ cao và uy tín khoa học, Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh mới có thể hoàn thành tốt sứ mệnh chính trị đặc biệt quan trọng mà Đảng, Nhà nước và Nhân dân giao phó./.

Tài liệu tham khảo

1. Báo Tin tức. (2025). Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh công bố các quyết định tổ chức cán bộ, <https://baotintuc.vn/thoi-su/hoc-vien-chinh-tri-quoc-gia-ho-chi-minh-cong-bo-cac-quyet-dinh-to-chuc-can-bo-20250108171134723.htm>
2. Bộ Chính trị. (2016). Chỉ thị số 05-CT/TW ngày 15/5/2016 về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh.
3. Bộ Chính trị. (2023). Quy định 124-QĐ/TW ngày 4/10/2023 về việc kiểm điểm và đánh giá, xếp loại chất lượng hằng năm đối với tập thể, cá nhân trong hệ thống chính trị.
4. Bộ Chính trị. (2024). Quyết định 214-QĐ/TW ngày 31/12/2024 về chức năng, nhiệm vụ, tổ chức bộ máy của Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh.
5. Đảng Cộng sản Việt Nam. (2021). Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, t.1, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, tr.188.
6. Đảng ủy Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh. (2025). Báo cáo chính trị trình Đại hội đại biểu Đảng bộ Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh lần thứ XV, nhiệm kỳ 2025-2030, tháng 8/2025, tr.9, 8, 9, 10, 10, 14, 14, 13.
7. Hồ Chí Minh. (2011). Toàn tập, t.8, Nxb. Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội, tr.281.
8. Mạnh Thắng. (2025). Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh khai giảng năm học 2025-2026, <https://dangcongsan.org.vn/hocvienchinhtri/tin-tuc-hoat-dong/hoc-vien-chinh-tri-quoc-gia-ho-chi-minh-khai-giang-nam-hoc-2025-2026.html>
9. Nguyễn Xuân Thắng. (2025). Đảng bộ Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh phát huy truyền thống vẻ vang, tiếp tục sứ mệnh vinh quang trong kỷ nguyên phát triển mới, <https://hvctcand.bocongan.gov.vn/llct-xdll-cand/ly-luan-chinh-tri/dang-bo-hoc-vien-chinh-tri-quoc-gia-ho-chi-minh-phat-huy-truyen-thong-ve-vang-tiep-tuc-su-menh-vinh-quang-trong-ky-8595>
10. Việt Đức. (2025). Xây dựng Đảng bộ Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh là Đảng bộ tiêu biểu, kiểu mẫu, <https://baotintuc.vn/thoi-su/xay-dung-dang-bo-hoc-vien-chinh-tri-quoc-gia-ho-chi-minh->

